

Ma.aktafel 14 juni PdZ: De Commons: concrete uitwerking aan de hand van praktijkvoorbeelden.

Jasper Etten / Ma.ak020 & Henkjan Laats / Cross Cultural Bridges.

Omschrijving van het onderwerp/de thematiek

Commons kunnen omschreven worden als “natuurlijke en culturele bronnen van allerlei soorten die worden gedeeld door een groep mensen”ⁱ. Het is een blinde vlek in hoe we tegenwoordig eigendom en economie beschouwenⁱⁱ, waarin we vooral publiek- en privé-eigendom benadrukken. Het is belangrijk dat we commons niet verwarren met “open access” bronnen, die toegankelijk zijn voor iedereen en waar geen regels aan zijn gebonden. Voor commons is het juist wel belangrijk dat we weten wie de gebruikers zijn en wat de regels voor het gebruik van de common is.

Een herwaardering en een nieuwe interpretatie van commons is interessant omdat:

- Het een brug kan slaan tussen doorgeslagen individualiteit en publieke macht/bureaucratie.
- Het een bron van autonomie, creativiteit en diversiteit kan zijn.
- Het bij kan dragen aan thema's als sociale cohesie, duurzaamheid, en eerlijke economie.

Hierbij moeten we rekenen houden met:

- Commons nemen taken over van de publieke sector, daar moet ook (belasting)geld voor beschikbaar zijn.
- Commons zijn geen totaaloplossing, soms zijn publieke- of privéoplossingen beter, of moet er naar een combinatie worden gezocht.
- Er zijn verschillende soorten commons, ze zijn niet altijd een aanvulling voor een goede samenleving. De inhoud, doelstelling en organisatie van een common bepalen of ze steun van de gemeente moeten krijgen.

Kernvraag die verder uitgewerkt wordt

De kernvraag van onze tafel was:

Welke rol kan “commons” bieden in verdere ontwikkeling van eigenaarschap en zeggenschap.

Met als subvragen:

- Wat is er nodig om de gemeente beter te laten begrijpen dat er een common ontstaat?
- Hoe kunnen we buurtwaarden herdefiniëren vanuit het begrip commons?

Duiding: welke stappen moeten genomen worden + wat is daarvoor nodig

Wat is er nodig om de gemeente beter te laten begrijpen dat er een common aan het ontstaan is?

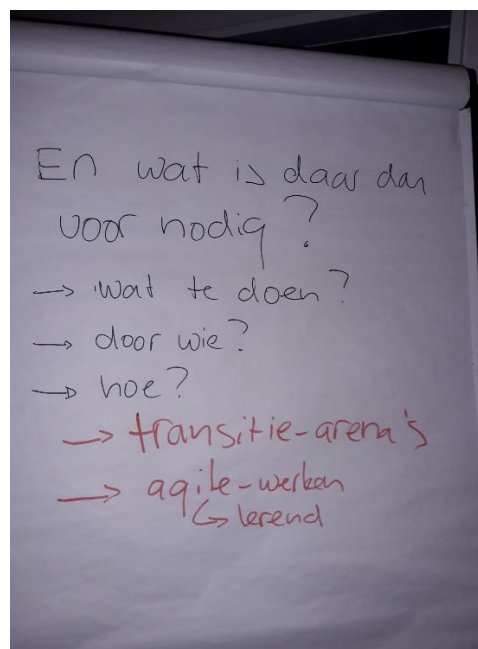
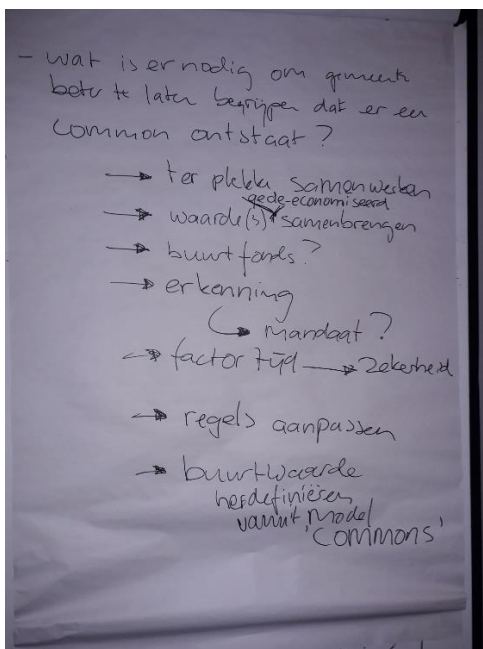
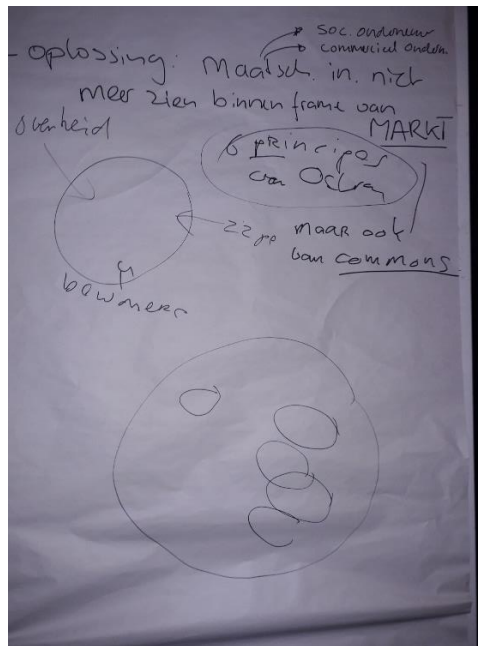
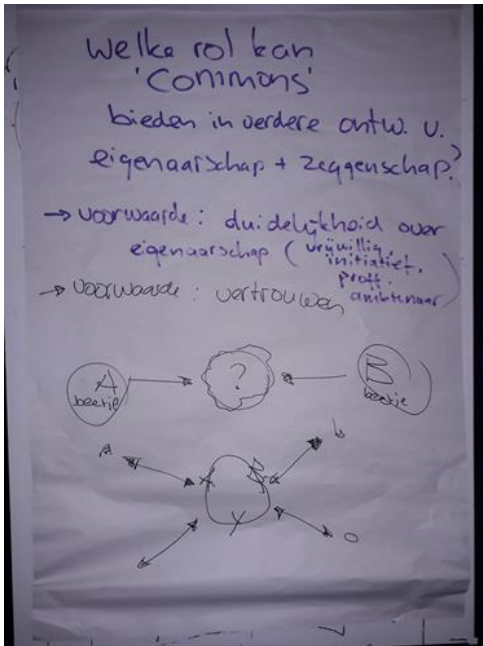
- Ter plekke samenwerken: maak zichtbaar wat er aan het ontstaan is, en creëer mede-eigenaarschap daarvan
- Waarde(s) gedeëconomiseerd samenbrengen: welke waarden worden toegekend aan common, door overheid en buurt
- Buurtfonds vormen en inzetten (met: ...)
- Erkenning/mandaat, zowel vanuit overheid als vanuit buurt
- Factor tijd/zekerheid: reken het niet binnen een jaar af maar biedt tijd ter ontwikkeling
- Regels aanpassen: common in ontwikkeling wordt soms gezien als economische entiteit en moet dus ook aan bijpassende voorwaarden en regels voldoen, terwijl op andere momenten de extra waarden worden gezien als vrijwilligerswerk

- Buurtwaarden herdefiniëren: die zijn nu verspreid over ambtelijke kolommen verdeeld aan budget. Daaraan is de fin. waarde die een common kan bieden niet te koppelen

Wat is daarvoor nodig?

- Transitie arena's
- Lerend werken

Flipcharts:

ⁱ <https://iasc-commons.org/about-commons/>

ⁱⁱ Dat proces begon bij de verlichting (Descartes, e.a., bereikte zijn dieptepunt bij de publicatie van het artikel "Tragedy of the Commons" van Hardin (1969). De opwaardering van het belang van commons wordt vooral gemarkeerd door de Nobelprijs die in 2009 werd toegekend aan Elinor Ostrom, de auteur van "Governing the Commons".